

Conciones, Siue Conceptvs Theologici Ac Praedicabiles, In Omnes Totivs Anni Dominicas

Opvs Novvm Figvris, Allegoriis, Similibvs Ex Sacris profanisq[ue]
Scriptoribus plenißimum, cum occurrentium fidei controuersiarum
tractatione.

Jn Omnes Totivs Anni Dominicas Æstivas, à Festo Pentecostes vsque ad
Aduentum

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, 1620

Dominica XIII. Post Pentecosten.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56306](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56306)

que testamentum sunt à Iesu Christo profusum, nam tam vetus quam nouum, instar numismatis Principis imaginem præfert. Nulla igitur parabola restat pars, quæ adaptata non sit.

Vnum hoc restat, Auditores, vt sexcenta hinc vobis documenta eliciatis: restat, vt discatis vere & perfecte Deum diligere, idque ex corde & animo ignito & affectu ardentissimo pleno. Vt discatis etiam creatori reddere quod suum est, animam scilicet, & cor totum, omnesque illius thesauros & facultates offerre. Restat denique vt Samaritanum hunc imitemini, pauperum misereamini, vt benignos vos & misericordes demonstretis; quod cū feceritis, vere Deum ex toto corde & proximum sicut vos ipsos dilexeritis, atque ita vitam æternam promerebitis.

Æquissimum autem est, O mundi Seruator, vt te ex toto corde diligamus, cum nos ipse ex toto prius dilexeris. Nam vt amorem nobis testatum faceres, homo fieri voluisti, tot cruciatus pertulisti, pretiosum sanguinem effudisti, vitam denique amittere non dubitasti. Nos vero vt tanto amori respondeamus, an non reciproco te amore redamabimus? eritne in mundo aliquid, quod tui ergo subire subterfugiamus, quod non tui causa sustineamus? erit ne in venis sanguinis gutta, quam non pro te effundamus? erit ne vita adeo cara, vt non libenter propter nominis tui gloriam impendamus? Et sane nimia nostra, quoad hoc, est obligatio: fuisti namque bonus ille Samaritanus, qui nostri miserus es, cum peccati originalis mucrone fauciati semineces iaceremus; & quod nec Sacerdos, nec Leuita, id est, lex verus, ad nostri medelam facere potuerunt, tu egregii Samaritani instar præstitisti, oleum & vinū vulneribus nostris applicuisti, vt ostēderes, ad peccatorem in viam reducendum & sanandum visum seueritatis & oleum lenitatis interdum esse adhibenda, quemadmodū virga vna cum manna arcæ inclusa erant. Propter hanc igitur aliasque plurimas rationes consentaneum est Domine, te vt ex toto corde diligamus, & proximum nostrum sicut nos ipsos, itaque facientes, vitam æternam

commerebimur: quam largiri nobis dignetur, Pater & Filius & Spiritus S. Amen.

DOMINICA XIII. POST PENTECOSTEN.

Partitio.

- I. De vitanda prauorum societate.
- II. De lepra peccati.
- III. De castello, decemque leprosis.
- IV. De leprosum clamore.
- V. De sacerdoti lepra iudicio.
- VI. De regēssu Samaritani.

Cum ingrederetur Iesus in quoddam castellum, occurrerunt ei decem viri leprosi.

Luc. 17.

FIGVRA.

MAGNÆ profecto admirationis per vniuersum Syria Regnum fuit occasio, cum è Iudæa venit nuntius, Regiæ militiæ præfectum, & primum à Rege Naamanum, opibus quidem abundantem, at lepra cooperum, prodigioso Elisæi propheta tactu à lepra fuisse mundatum. At maior hodie per vniuersam Galilæam admirationis offertur occasio, quando nuntiatur ingressu castelli cuiusdam potestate Iesu Christi manu, decem leprosos mundatos. Naaman iam mundatus infinitas Elizæo gratias egit; hic vero è decem sanatis solus Samaritanus, datam agnoscens gratiam, Saluatori & mūdatori suo Iesu gratias agit. Euangelio hæc hodierno continentur, quæ ordine vobis deducam, modo Spiritus altissimus animum & vires subministret, & Deipara marer precibus suis filii gratiam impetret. Cœlesti igitur vnanimis eam salutatione compellemus.

AVE MARIA.

Pythagoras Samius, Italica Philosophiæ II caput, cum probe sciret, quantum detrimenti adferre soleat improborum consortium & familiaritas, hoc inter cetera symbola sua nos ab illa deterruit, *Quæ nigrae habent.*

habent caudas, gustare non oportet. quod anigmata exponens Plutarchus ait Philosophum hic docere voluisse, illorum familiaritates & commercia vitanda, quorum mores furui sunt & vitiorum fuligine infecti.

Lib. Soli. 49. Hoc etiam facit præclara illa magni Isidori Hispalensis sententia: *Melius est, inquit, habere malorum odium, quam consortium. Sicut bona multa habet communis vita sanctorum, sic plurima mala societas adfert malorum.*

Fuit hoc etiam magni Platonis consilium, qui tam inde ab incunabulis diligentem puerorum haberi rationem desiderat, & ab iis prauorum consortia remoueri, atque id eo vetat eos ab improbis & contaminatis hominibus visitari, tractarique, imo ne verbum quidem obscenum eos audire, & in primis nutricibus præcipit, ne lasciuas quasdam fabulas & verba inhonesta coram iis proferant, ne vna cum nutricis lacte vitium quoque imbibant. Cuius opinionem quam proxime insistentem Plutarchus, vult & pedagogos puerorumque ductores honestos esse, & vitæ probatoris, ne quod forte prauæ consuetudinis vitium familiaritas illorum & aspectus puris pueri moribus officiat.

Lib. de educatione liber. 1. Quod circa pueros obseruatum duntaxat voluere gentiles, hoc omnibus in genere hominibus inuinxit Salomon in Proverbiis, *Fili mi, si te lactauerint peccatores, ne ambules cum eis; prohibe pedem tuum à semitis eorum: pedes enim illorum ad malum currunt.* Non aliam quoque ob causam à Propheta Iehu reprehensus fuit Rex Iosaphat, qui viginti quinque annis regni Iudæ tenuit gubernacula, quam quod impio Achab auxilium & suppetias tulisset: *Quare impio præbes auxilium, & in qui oderunt Dominum, amicitia coniungis? Idcirco iram Dei merebaris.*

1. Paral. 10. Idem ipse Iosaphat, quod classem suam cum classe Ochoziæ filij Achab coniunxisset, quæ cõiunctis viribus in Ophir & Tharsis, aurum allatura, proficisceretur, eandem perdidit: cuius amissionem non alij causæ etiam asseripit Elifæus Propheta, quam quod scelesti illius nauibus, suas addidisset: *Quia, inquit, habuisti fœdus cum Ochoziæ, percussit Dominus opera tuâ, contritiæque sunt naues, nec*

potuerunt ire in Tharsis. Vide, quantum adferre detrimenti bonis improborum soleat commercium & familiaritas.

Et quoniam de nauibus loqui cœpimus, an non nauis illa Evangelica, qua Apostoli *Luc. 14.* vehebantur, tempestatibus agitata fuit, & naufragij periculis exposita, quod scelestus & sacrilegus Iudas eadem veheretur? vnus ecce proditor, vndecim aliis Apostolis exitium pene & mortem intulit. Quo docemur, improborum societates non mediocre adferre periculum solere, & vnus improbitatem sufficere, vt mille probi ruina inuoluatur. Vnde mysterium hoc exponens Ambrosius, ait: *Non turbatur nauis, qua Petrum habebat, sed turbatur illa qua Iudam habebat, & sic multa discipulorum merita naufragabant. In vtraque Petrus, sed qui suis meritis firmus est, turbatur alienis. Caueamus igitur perfidum caueamus proditorem ne per unum plurimi fluctuemus.* Idem propemodum repetit & alio loco dicens: *Tranquillitas est, vbi solus Petrus nauigat, tempestas vbi Iudas adiungitur, Cathedra vnus igitur delictio, cunctorum merita quassantur.*

In serm. de Cathedra Petri. Idcirco in Proverbij specie dicebat, is qui supra Pythagoras: *Non esse cuius inueniendam dextram.* Porro dextram dare, amicitie symbolum est. Innuere autem Philosophus voluit, non esse omnium promiscue amicitiam ambiendam, sed improbos fugiendos, probos vero solos in societatem & sodalium admittendos.

Noluit Israëlitas olim Deus cum alienigenis & idolorum cultoribus connubia inire, ne forte eorum commercio ad idololatricam pellicerentur: *Non accipies uxorem de filiabus eorum filius tuus, ne fornicari faciant filios tuos in deos suos.* imo & commercium impiorum & familiaritatem cum iisdem vetuit, ne societas forte ruina eadem cum illis inuoluatur: *Caue ne vnquam cum habitatoribus terra illius iungas amicitias qua sint tibi in ruinam.* In lege porro Evangelica vetitum est, ne quis impiorum familiaritatem velut connubium ambiat, & commercia à virtute alienorum, & idola mundi huius adoratorum frequentet, ne forte ab iis ruina, & perniciēs nostra originemumat. *Quam igitur*

contubia hæc noxia sunt, contubernia hæc contagiosa & letifera!

Gen. 6. Filij Seth, Semidei quidam erant, & filij Dei quodammodo, antequam cum filiabus Cain matrimonium iniissent: at hæc nuptiis initis ad tantam impietatem delapsi sunt, totque vitis & sceleribus sese contaminarunt, vt diluuij post secuti fuerint causa & origo. Edocemur hic improborum & sceleratorum familiaritatem societatemque perfectissimis quibusque viris perniciem arcellere, & electos in reprobatorum farraginem conicere, deque Angelis terrestribus terribissimos constituisse demones.

3. Reg. 13. Propheta ille verus & sanctus, quem Deus in Samariam destinauerat, in itinere à leone dilaniatus fuit, quod Dei iniussu pseudopropheta domum ingressus cibum cum eodem sumpsisset. Quotnam, eheu! sanctimonia illustres in vitæ huius itinere à leone infernali, (de quo Petrus Apostolus locutus est: *Quia aduersarius vester diabolus tanquam leo rugiens circuit quærens quem deuoret*) interfecti sunt, quod audacter nimis, sine vilo metu aut diuino respectu domos improborum adeant, peccantium consortia frequentent, & scelestorum qui mundi huius pseudoprophetae sunt, contubernia non deuitent.

Gen. 19. At paucos hodie Lotho similes reperire est, qui in medio Sodomitarum, & inter abominanda flagitia probus & integer vitæ permanfit. Veruntamen, ne forte prauo ciuium suorum exemplo deprauaretur, & à cæpro innocentiae tramite deflecteret, vrbe eum Angeli egredi, & a pravorum se societate proripere coegerunt. Quo edocentur iusti & probi, licet Lotho vitæ sanctimonia non cederent, sibi persuadere, nunquam se quamdiu inter scelestos agunt, tutos esse, imo nisi ab eorum recedant societate & Sodomis egrediantur, in certissimo salutis amittendæ, animæque damnandæ periculo versari. Vt quis enim inter improbos, non fiat improbus, sed primam inuiolatam conferuet innocentiam, miraculo tribuendum est.

Iusti inter scelestos nunquam auti.

Amici Iob, eiusdem calamitatem & ærumnas non alteri ascribebant causæ, quam

quod improborum sectaretur vestigia, & cū impiis societatem iungeret. Ait enim Eliur: *Quæ est vr, vt est Iob, qui bibit subfannatio- nem quasi aquam, qui graditur, cum operantibus iniquitatem, & ambulat cum viris impiis?* Inferre inde & argumentari volebat, Iob iniquum & scelestum esse, ac proinde merito hæc illi euenire infortunia. Equidem vero hinc efficere, improborum societatem esse noxiam ac detestandam, quod è præfenti Euangelio probare poterò, in quo decem leprosi sequestrati ab alijs, turbis hominum se immiscere non audent, ne quem lepra sua inficiant, imo nec Christo appropinquat, sed eminus exclamant: *Iesu præceptor miserere nostri*, & à lepra nos emunda. In Lucæ historiae series continetur. *Cum ingrederetur quoddam castellum, occurrerunt ei decem viri leprosi, qui steterunt à longe.* Hanc vt vestro commodo prosequar, primo de leprosis loquar, eorumque postulationem deducam, deinde miraculum, quo Christus eos mundauit, atque alias eiusdem circumstantias exponam.

Christus igitur Ierosolymam profecturus, vt in eadem mortem sustineret, Samariam, quæ hand præcæ Ierosolymis aberat, quæque à decem tribubus incolebatur, quæ se ab alijs cum Ieroboam, vt è regum libris est colligere, rebellionis tempore, vt idola adorarent sequestrauerunt, pertransiit, atque per Galileam iter faciens, castellum quoddam cuius nomen ignoratur, ingressurus, vt Euangelium annuntiaret, decem leprosos obuios habuit, quorum nouem Iudæi erant, & decimus Samaritanus. *Qui steterunt à longe & inuocauerunt vocem, dicentes: Iesu præceptor miserere nostri.*

Hic de lepra & leprosis loquendum est: nam semper ipsa peccati symbolum fuit, & non immerito: sicut enim lepra humorem corporis destruit ac corrumpit, & proinde hominem turpem reddit & luridum, ita peccatum animæ, quæ diuinæ pulchritudinis speculum est, pulchritudinem corrumpit, ac deforme dæmonis simulacrum efficit. Innuisse aliquid Psalmographus visus est, dum ait: *Corrupti sunt & abominabi-*

Iob 36

Diuino cõcionis.

Euangelij series.

II. Peccatum lepræ colorum.

Psalmi.

huc. 16. *minabiles facti sunt & apertius Ezechiel: Abominabilem fecisti decorem tuum.* Lepra deinde contagio suo alios inficit, ideo quoque ab urbibus & castris, ne alios inficiant, leprofrati viuere leprosi iubentur, vnde in Numeris legere est: *Præcepit autem Moyſi Deus, filius Iſrael, ut eiciant omnem leproſum extra caſtra, ne contaminent ea.* Ira quoque peccatum contagioſum eſt, & peſtis maxime letifera, quam obrem procul a proborum contuberniſ commerciis que abigendi peccatores, quia alios corrumpunt & perdunt. *Fa-
cturum ſe hoc Pſalmiſta dicit: Non habitabit in medio domus mea, qui facit ſuperbiam.*

1ſal. 100. Tertio lepra os corrumpit, & halitum foetidum reddit: non ſecus etiam peccatum, quam enim tetrum eſt os peccatorum, halitus eorum peſtilens, ideo ſepulchro patienti ipſum comparauit vates: *ſepulchrum patens eſt guttur eorum.* quid enim anima intrinſecus mortua, proficiſci queat quam terra mephitis, & maleolentia, qualis, a ſepulchro offibus mortuorum pleno egredi ſolet? quam enim foerent iurameta, blaſphemia, iniuria, conuitia, calumnia, mendacia, quæ ſeſteſtorum verba, quam virulenta ſunt? ſunt profecto & alia inter vtrumque ſimilitudines. Primo lepra inextinguibile cauſatur ſitium; non minus etiam peccatum, ſi Eſaiæ de peccatoribus loquenti credamus: *Multitudo eorum ſiti exaruit.* Et profecto requiem nullam habent peccatores, ſemper enim affectus eorum ſiti ardet, & deſideria ardore incredibili aduruntur. *Vnde ſcite in Prouerbiis Salomon: Venter impiorum inſatiabilis.* & in Epistoſis ſuis Hieronymus: *Libido ſanem patitur ſui: idem qui prius ſapiens citatus ait duo eſſe, infernum & peccatum, quæ nunquam ſatiari queunt.*

1ſai. 5. *Secundo, vt lepra, informes & abominabiles reddit illos quos infecit apud omnes, qui eadem carent, ita peccatum peccatores coram hominibus, Angelis & Deo, abominabiles & odioſos reddit. Audite vt Dauid loquatur: Iniquitatem odio habui, & abominatum ſum.* Et in Prouerbiis Salomon: *Abominantur iuſti virum inopium.* Et Oſeas: *Iuſti autem intrauerunt ad Beelzebub, & abalienati*

ſunt in conſuſionem, & facti ſunt abominabiles; & ita abominabiles, vt teſte Hugone: tolerabilior ſit canis putridus foetens hominibus, quam conſuſa anima peccatoris Deo. An non inſigne abominationis argumentum eſt, Deum ita peccatores abhorreſcere, eos vt videre nolit, eoſque perpetuo eſſentia ſua conſpectu priuet, ad inferos & in tartarum, quo nullus in orbe locus profundior & a cælo, in quo Deus eſt, remotior, relegans.

Tertio lepra ſenſus corporales penitus Peccatum corrumpit & perdit, ita peccatum robur & anima facultates anima: atque vt leproſus manuum res de- & pedum amittit uſum; ita peccator affectu ſtruit, & propenſionem ad virtutem. In cuius rei figuram crediderim Adonibeſech regem Chanaan extremitates manuum & pedum ſeptuaginta principibus amputaſſe. Adonibeſech tantundem valet, ac ſi dicas, doctor tempeſtatis, vel diabolus fulminans, peccati typus eſt; denotatur vero, hunc animarum noſtrarum tyrannum peccatoribus, qui hoc in mundo regulorum inſtar dominantur, manus & pedes præſcindere, id eſt, ad virtutem & ad bona opera ineptos illos reddere & mancos. Huc etiam facit quod de impudente illo, qui ſine veſte nuptiali ingerere ſe in nuptias præſumpſerat, quique peccatoris imaginem gerit, dictum eſt: *Ligatis manibus & pedibus eius, miſſite eum in tenebras exteriores.* Peccatum igitur lepra eſt, atque animam inficit.

Quarto lepra oculos diffindit, aures perforat, naſum auellit, guſtum inficit, & omnia corporis membra vitiat & contaminat. Non minus ipſum peccatum, in primis peccatores excæcat, de quo in Pſalmis: *Supercecidit igni, & non viderunt ſolem.* Item apud Sapientem: *Excæcauit eos malitia eorum.* Surdos quoque efficit, ſcriptum namque eſt: *Aures habent & non audiunt.* Naſum quoque auellit & aufert; rerum quippe cæleſtium guſtum aufert. Hinc in Prouerbiis dicitur: *Anima ſaturata rebus terrenis calcabit fauam & dulcedinem cæleſtium.*

Quinto lepra, medicorum iudicio, curari nequit: ita Theologorum ſententia, nec peccatum; ideoque appellant, ſummum malum, quodque infinitam malitiam includit.

Ierem. 30. Quo respiciens etiam Ieremias, ait peccati fracturam esse insanabilem, *Insanabilis*, inquit, *est fractura tua*. Et quemadmodum miraculum foret, leprosum sanari, ita profecto non minus miraculum est, peccatorem ad gratiam redire iustificatum. Hinc non immerito Augustinus ait: *Maxus esse de impio facere pium, quam de nihilo creare celum & terram*. Et deinde probat Angelicus Doctor Thomas: *Maximum opus Dei esse, iustificationem & remissionem peccatorum*.

Septem lepræ genera respondent septem peccatis mortalibus. *2. Par. 26.* Nemo igitur dubitet, lepram verum peccati symbolum esse, peccati, inquam, mortalis, quemadmodum enim septem peccati mortalis genera sunt, ita quoque septem lepræ genera in Sacris litteris reperire est, quæ cum illis optime coincidunt. Superbia namque designata fuit in lepra Ozia regis, qui superbia inflatus, & fastu turgidus sacerdotalem sibi dignitatem vindicauit, ideoque lepram fronti illius Deus immisit. Avaritiam designat Giezi Elisæi pueri lepra, quem eadem ob auri cupiditatem Deus percussit. Luxuria præsignata fuit in lepra, quam David Ioabo eiusque posteris imprecatus est: *Non desinat ue domo ioab leprosus, & fluxum seminis sisteat*. Inuidiam denotat lepra Mariæ, quæ inuidia æstro concitata aduersus fratrem suum Mosen insurrexit, ideoque lepra fuit percussa. Gulam representatam video in quatuor illis leprosis Samaritanis, qui hostilia ingressi sunt castra, ut se ingurgitarent, & genio indulgerent. Iram Naaman Syrus fronte præfert, quando nimirum Elisæo Propheta succensuit, quod in Iordane illum lauari vellet, ita consilio hoc neglecto in Syriam redire constituerit. Acediam lepræ Mosaicæ comparo, cuius manus in sinum coniecta leprosa egrediebatur, quasi niue fuisset cooptata.

Libidinosi maxime in leprosis designantur. Inferre hinc licet, quemadmodum lepra peccati symbolum est, ita quoque leprosi peccantium typum esse, ac præsertim lasciuorum, fornicantium, & luxuriosorum. in cuius rei signum in Leuitico præcepit Deus, ut si quis lepra infectus, à sacerdote iudicaretur, quamprimum vrbe pelleretur, vestes lacerarentur, caput illius deu-

deretur, os obruraretur, ne noxio illius habitu careri inficerentur; & alta inclamaret voce: Leprosus sum, ne quis illi appropinquaret, ab illoque omnes sibi cauere. Scio hæc omnibus in genere peccatoribus accommodari posse, sed de libidinosis & lasciuis intelligi potissimum debent: quæ obrem ut lex de leprosis lata locum hic habeat, quamprimum ut inter Catholicos lasciuus, meretrix etiam aut pellex appareat, vestes illius quamprimum dilacerandæ sunt, domus ianua ocludenda, crinibus abripiendi, patria eliminandi, ne suo forsitan afflatu honestiores matronas inficiat, & prauo exemplo cæteras ad perniciem trahat.

Ut quod dixi confirmem, Leuitici 13. diuersa leproforum reperio genera: nonnulli in crinibus leprosi erant, quod illi capite exciderent; alij vero in externo colore, quod lepra è solo colore agnosceretur, quamuis nullum eius exterius foret indicium; alij denique in colore & crinibus simul, interius quoque lepra fœdissima erant inquinati. Mystice hic eruo, tria quoque leproforum spiritualium; maxime quoad libidinem, esse: alij siquidem in crinibus lepram fouent, non enim se lasciuos aut lubricos ostendunt, nisi in desideriis & cupiditatibus inhonestis, qui crinibus calamistrandis, cincinnis parandis, pingendæ comæ operam dant, qui tamen sæpe; sibi funem nectunt, è quo, Absalomi instar, suspendantur. Alij vero leprosi sunt & libidinosi solo externo intuitu & colore, reperire quippe est viros ac fœminas quæ tam libere obscena & impudica loquuntur, quasi mediis in lupanaribus agerent; & nullum consistere in iis peccatum autumant, eo quod ad rem & actus illicitos non perueniant, sed errant, & quidem grauissime sunt quippe in causa, ut de iis loquantur alij, & cæteris sunt scandalo. Alij denique lepra penitus cooperti sunt tum in opere tum in verbis, atque hi rebus publicis & ciuitatibus publico edicto arceri sunt. Et præsertim salaces illæ & pellaces mulieres, meretrices illæ vrbiū pestes, quarum verus typus & figura fuere leprosi Israelitici, illi

illi quidem vestibus dissutis per agros & vil-
las oberrabant, & leprosa illa meretricula
per vrbes diuagantur & cursitant, carnem
denudantes, crinibus dissolutis, & pellaciter
per oculos ludentibus, sinu patulo, calceis
lunæ in morem excuatis & cornuto inter-
stitio apertis, togis immane quantum hian-
tibus. Hinc procul hinc, peccati imagines,
apagite fomenta dissolutionis, procul ab ho-
minum conspectu, noxiæ pestes & leprosa
detestanda. Ita quippe lex diuina iubet, &
leprosi hi Evangelici fecere, *Occurrerunt ei
decem viri leprosi, qui steterunt à longè.*

III. Ecce quid nouum. Dominus siquidem
castellum ingressus decem leprosos habuit,
quos diuina sua potentia mundaret, & cas-
tella infelicia! & loca infecta! vos lepra, vi-
tium, calamitatibus, abominationibus & for-
dibus scaretis. Vos & nobiles, qui in castellis
habitatis, vitiis abundatis: in castello nam-
que Bethaniae, video Lazarum foetentem,
Martham fluxu sanguinis laborantem, &
Magdalenam libidine infamem. In Herodis
palatio video incestam Herodiadis copu-
lam, video innocentis viri necem, & mulie-
bre feritatis exemplum. In regio Baltasaris
castro apparent eminus conuiuia concubi-
narum, vasorum templi profanatio, ac tri-
stium funerum representatio. Nullæ ecli-
pSES adeo notabiles sunt, vt sunt illæ quæ à
sole & luna emanant, qui inter planetas ex-
cellunt; ita quoque peccata & flagitia maxi-
ma, quæ inter homines dominant videmus,
plerumq; vel à diuitibus vel à nobilibus, qui
cæteris tum diuitibus tum dignitate præcel-
lunt, proficiscuntur.

Nobiles
felerati
dedecori
sunt suæ
prosapia.

Quor, cheu! hodierna die reperire est no-
biles, qui maiorum suorum virtutes ac faci-
nora heroica vitiis suis obscurant, familiae
decorem obfuscant, & generis sui dignitatē
terribilissima flagitiorum fuligine denigrant: nā
vt poeta ait:

Dedecorant bene uita culpa.

Quemadmodum enim ciuis improbus &
flagitiosus reip. suæ dedecori est, ita nobilis
dissolutus & lubricus, generi suo & maiori-
bus infamiam inurit. Ita respondit olim scite
Anarcharis Scythæ Philosophus, sibi patriæ

barbariem & feritatem exprobranti. *Mibi popthe-
quidem probra est patria, tu vero patria. Quo gma.*
denotare Philosophus voluit, nobilium vi-
tia & prauos mores nobilitatem generis ob-
scurare & destruere.

Sola autem virtus & facinorum proprio- Virtus &
rum splendor & dignitas, nobilitatem con- heroica
stituunt, his solis nobiles inter suos & alie- facinora
nigenas refulgeant, vt inter tenebras fide- veræ no-
ra. Hinc Romani in calceis suis Lunam ge- bilitatis
starunt, quo nobilitatem indicarent suam: argumen-
nam vt Luna certissimum temporis pro- ta.
gnosticon est, tempestatesque denuntiat; Olim luna:
si enim rubicunda sit, ventum instare de- nobilita-
nuntiat; si palleat, pluuiam minatur; si al- tis sym-
bescat, serenitatem promittit; vnde versi- bolum:
culus,

*Pallida Luna pluit, rubicunda flat, alba serene-
nat.*

Ita de nobilibus dicere licet; si enim virtu-
te rutilent, vniuersa etiam regio circumqua-
que virtutibus resplendet; si tyrannidem
exerceant, & feritatem colant, nihil nisi cæ-
des, homicidia, sanguinis effusionē audies,
si faciles nimium sint & peccantibus conui-
uentes, magna morum in republica orietur
in peius mutatio, negotia pessum ibunt, sub-
diti seditionem concitant, & in ruinam ver-
gunt. Denique si prudentia & sapientia ca-
reant, metuendum est, ne respubl. in exitium
ruat, & in extremam calamitatem deuoluatur.
Castellum igitur Galilææ leprosis sca-
ret.

Occurrunt ei decem viri leprosi. Horum no-
uem Iudæi erant, & decimus Samaritanus.
Crediderim hos, quod oēs pauperes essent
inter se coaluisse & ita diuinitus cōgregatos,
vt alii confunderentur. Vt fideles erubescant
& Iudæi, infidelis additur Samaritanus in so-
cium; nouem enim Iudæis beneficium datū
non agnoscantibus, solus hic grates egit.
Hinc etiam Ieremias fidelibus pudorem in-
cussurus, exclamat, *Trāsi te ad insulas Cethim,
& videte si factum est huiusmodi, si mutauit
gens Deos suos. Quasi diceret: Gentilium re-
giones adite & ad barbarorum vrbes pene-
trate, videte quomodo vitam instituant,
num ita dissolute & lubricè viuāt, vti viuitis:*
vide-

Ad Iudæ-
orum cō-
fusionem
additus
est Sama-
ritanus.
Ierem. 2.

Anarchar-
idis, an

videte num maior apud eos sit deorum & fanorum cultus & reuerentia, quam apud vos.

1. Reg. 4. 5.

Voluit Arcam testamenti, qua nihil habebant Iudæi pretiosius, Deus in Philistinorum, qui infideles & gentiles erant, manus incidere, vt ita sacerdotes israelis confunderentur, videntes illam tanto apud Philistæos in honore esse, quippe qui fano Dagon illam imposuerunt, & illius ara collocarunt: interea tamen sacerdotes in eius conspectu furabantur, & nullo reuerentiæ respectu multa præter fas & nefas committebant.

Misit olim Deus Ionam vnum è Prophetis minoribus in Niniuem, totius Assyriæ metropolim, à Nino Nembrothi nepote, vt Xenophon ait, exstructam, sed quæ ducentis à Ionæ prædicatione annis à Cyaxare Medorum rege funditus diruta fuit circa Babylonicæ captiuitatis tempus; vt Eusebius & Herodotus tradunt; misit inquam ad infideles, vt eos ad pœnitentiam prædicando conuerteret, vt Iudæi cum viderent à barbaris minores Prophetas maiori honore suscipi quam à se Maiores, pudore confunderentur. Ideo quoque diuino consilio factum vt ad nouem Iudæos leprosos decimus accederet, Samaritanus.

Decem viri leprosi. Quid Deus bone? Decemne vno in loco leprosos? colligere hinc est, quam facile impij societatem incant, & sibi paribus associantur. Decem millia cum Absolomo tumultuantur, & coniuratorum agmen aduersus Dauidem constituunt. Vniuersum Ægypti regnum cum Pharaone armatur & coit; vt Israelitas stricto mucrone prosequatur. Omnis Hierosolyma Herode turbato turbatur, & mouetur. Trecentæ vulpes Philistinorum segetem vastaturæ, coniunctis caudis discurrunt: hic vero decem vno in loco videas leprosos & quod notatu dignissimum, viri omnes: *decem viri leprosi.* Si pueri essent minus fortasse malum esset; si fœminæ, tolerabile foret, sed omnes viri, quod dolendum & deplorandum. malum enim grauius est, & scandalum maius, videre viros lepra infectos, viros inquam ingenio & sapientia dotatos, præclaris dotibus infi-

2 Reg. 15.

Exod. 14.

Matth. 2.

Iud. 15.

Magis scandalosum vide-

gnitos; quam mulieres arundine mobiliore: re viros q̄ Proteo versatiliore, omni vento mobiles, fœminas ipsam denique fragilitatem. Hic igitur viso leprosis, Christo, *steterunt longe.*

Accedere non præsumunt, eminus stant legem seruantes qua aliorum arcetur confortio, & vrbes & castra ingredi vetantur, vt in Numeris videre est. Colligi hinc poterit, quanta sit peccatoris fœditas & abominatio, qui nimirum ab omnibus reicitur, vrbibus proferbitur, & cuius commercium omnes detestantur & fugiunt. Quis enim morbo contagioso laboranti cohabitret? quis mortuum semper ad latus habeat: solent defunctorum corpora rure & extra ciuitatem sepeliri, vt exequiæ adolescentis illius qui extra Naim ciuitatem sepeliendus efferebatur, ostendunt. Adam admissio peccato & proinde mortis reus, paradiso eiectus fuit. Calumniator ille & fratrum accusator, ergo exactus fuit, mox vt peccati conuictus fuit. Nabuchodonosor imperio & regno priuatus fuit, & hominum commercio spoliatus vt in siluis ferinam viuendi rationem sequeretur, quod eorum prius homo vitam esset impudice viuendo imitatus. Denique leprosi hi vera peccantium simulacra, hominum vitant consortia, & *steterunt à longè.*

Nec solum legis obseruatione & intuitu, Reuerentia impeditur, sed quam erga Messiam habebant reuerentiam & cultum, quem ei exhibendum sciebant, illos quo minus accederent impediēbat. Idem etiam respectus alias & Publicanum retraxit, nam à longè stans, nec oculos ad cœlum leuare audebat. fratres quoque Iosephi visa vultus illius maiestate, & admissi in eum criminis memores, accedere propius non audebant. Leprosi etiam hi ad Christum accedere non præsumentes, *Vocem leuauerunt, dicentes: Iesu præceptor misere nostri.*

Magna in clamant voce; clamores autem optima signa sunt tum internæ pietatis, tum vero summi recuperandæ sanitatis desiderii; signa sunt, esse nobis in tribulationibus ad Deum clamandum, ad imitationem Dauidis, *Ad Dominum, cum tribulauer,*

Nam 6.

Luc. 7.

Gen. 2.

Apoc. 11.

Dan. 4.

Luc. 18.

Gen. 41.

IV.

Clamores signa bona sunt.

Psal. 119.

laver, clamavi & exaudivit me. Signum ad-
hæc, afflictiones & aduersitates nos cogere
clamare ad Deum, clamandoque eum sequi
sequentes vero animarum salutem obtinere
solere. Nunquam Ioab militia Davidica
præfectus ad Absalonem venisset, à quo ta-
men toties euocatus erat, nisi ignis, qui præ-
dia illius inuaserat eum violenter quodam
modo eocgisset. Ita quoque nunquam pec-
catores ad Deum venirent, licet frequen-
tibus inspirationibus inuidentur, nisi vehe-
mens afflictionum ignis illorum commo-
dorum temporalium legetem interdum ad-
ureret. Vix enim nos illæ velut apparito-
res citantur, quin statim ad creditorem pro-
peremus, eique omni ratione satisfacere ni-
tamur. adeo ut locum habeat Propheticum
illud: *Imple facies eorum ignominia, & quærent
nomen tuum.*

Ceterum leprosi nostri hinc dolore, illic
vero sanitatis recuperandæ desiderio stimu-
lati in clamant, & quidem simul omnes ela-
ta voce. Primo, & quidem, ut apparet, veri-
similiter, ut vnitis precibus, quasi violentia
& communi quadam conspiratione, eo ci-
tius Christum ad commiserationem incita-
rent, misericordiamque illius ita melius ex-
perirentur. Docemur hic igitur, non suffice-
re, si quid à Deo obrinere contendimus, pre-
ces priuati cuius & singulares, sed publi-
cas etiam & communes adiungendas. *Hæc
Oratio-
nes publi-
ce maio-
ris sunt et
seipsa disper-
sa.* Et profecto solent orationes
ficaciaz, q̄ publicæ maioris energie, virium, roboris
ac meriti esse, quam particulares & ab vno
singillatim effusa. Secundo pariter vocem
sustollunt, docere nos volentes, esse nobis
in statu peccati constitutis summa voce
clamandum, in cælum lamenta effundenda,
ad Deum recurendum, eiusque misericor-
diam implorandam. Ipse nempe vnicum
peccantium remedium est, vnicum delin-
quentium asylum; ipse *Sanat omnes infirmi-
tates nostras, & redimit de interitu vitam no-
stram.* Prodigus filius cum ad summum mi-
seriarum peruenisset, ad patrem reuersus est.
Quo exemplo institui mur, non aliud esse
nobis refugium, post dilapidata & decocta

Tom. 2. Pars Æstina.

cœlestia charismata, quam Patrem illum æ-
ternum, eligendum.

Nouus hinc quoque eratur conceptus. Preces
Leprosi hi orant pro communitate, non vero
pro se ipsis singuli, dicentes plurali numero,
miserere nostri: cōmunem omnium singuli san-
nitatem petunt, non vero omnes speciatim
suam: non pro se modo, sed pro aliis, etiam
Deo supplicat. Est scilicet quidam chari-
tatis actus, utpote quæ semper publicum spe-
ctat, non vero particularia aut singularia;
non enim quærit quæ sua sunt. atque hæc est
ratio, Auditores, cur Apostolus Iacobus ad
mutuas nos orationes inuiter, dicens: *Orate
pro inuicem ut saluemini.* Nouerat autem his
similis Dauid rex, qui sibi ipsi & non aliis
misericordiam postulabat, *Miserere mei Deus
secundum magnam misericordiam tuam.* Le-
proforum autem preces communes sunt,
& coniunctim orant, *Iesu preceptor miserere
nostri.*

Breuis quidem oratio, sed summæ effi-
caciaz. Dicunt *Iesu* ut ostendant credere se,
illum esse verum Saluatorem mundi, Præ-
ceptorem appellant, ut declarent paratos se
illi, velut præceptor, obedientiam præstare,
cui nullus vnquam similis in orbe existit.
Ac si dixissent. Tu qui verus es præceptor,
qui vitæ nobis præcepta tradidisti; qui ven-
tis imperasti, qui deinde voci tuæ auscul-
tantes quieuerunt. Tu qui adolescenti præ-
cepisti ut surgeret & quamprimum resur-
gens ad vitam rediit. Tu qui filia archisyna-
gogæ mandasti, & quamprimum ad vitam
resuscitata est. Nostro quoque morbo im-
pera, & confestim à lepra mundabimur. *Mi-
serere nostri.* suam agnoscunt miseriam, il-
liusque misericordiam implorant, nullum
in se reperientes meritum, quod illi refe-
rant, quo ad misericordiam permoueatur.
Iustitiam illius sustinere non valentes, ad
misericordiaz & clementiz tribunal appel-
lant; tamque scite negotium suum peragūt,
ut Christus eorum misertus ad sacerdotes
illos mittat dicens; *Ite, ostendite vos sacerdo-
tibus.* Hoc reliquo concionis membro profe-
quar.

Christus igitur audita supplici illorum
H h postu-

Oratio le-
proforum
pia & ve-
hemens.

Matth. 8.

Luc. 7.

Marc. 5.

V.

postulatione ad misericordiam commortis fuit, nam verba illorum vel saxea pectora & adamante duriora permouere potuissent; & ad sacerdotes illos destinavit, quod tantumdem fuit ac si illos certo certius mundandos asseruisset. Porro varias easque pulcherrimas ob rationes eos ad sacerdotes misit. Primò, vt miraculi huius facti quodammodo participes, conuerterentur, conuersi verò in illum crederent, & vti Messiam agnoscerent. Deinde, quod lex sacerdotibus lepræ iudicium commississet. Tertio vt ostenderet, publicas esse caeremonias & instituta obseruanda. In lege quippe Moïsi decretum erat, vt sacerdotes lepram a non-lepra discernere: leprosos ab aliis sequestrarent, puros vero & integros, instar aliorum tenerent, ad sacerdotes igitur misit, quo ostendat non venisse se vt legem turbaret sed eandem obseruaret, & cetera instituta in esse suo & vigore tueretur. Quarto, vt legi se subiiceret: dixerat quippe iam olim. *Non veni soluere legem, sed adimplere.* voluit igitur ad tempus seruare legalia, vt circumcisionem, præsentationem sui in templo, agni paschalis immolationem, & hodie sacerdotale de lepra iudicium. *Ita ostendite vos sacerdotibus.*

Sunt vero & alia rationes cur ad sacerdotes illos mittat. Primo vt fidem illorum experiretur, & sacerdotum testimonio constaret veram fuisse lepram, à qua mundati essent, ac verum proinde miraculum: credendum siquidem est, misisse illos, antequam mundati essent. Deinde, quod allegoriam sapit, vt ostenderet illos qui peccato, id est, lepra spiritali percussi sunt, ad sacerdotes confugere, usque se de commissis pœnitendo, ostendere debere.

Auricularis confessionis fundamentum.

Isai. 41.
Rom. 10.
Psal. 31.

Ex hoc autem potissimum loco, omnes Catholici scriptores adstruunt confessionem auricularem, & exomologesin peccatorum ad salutem esse necessariam; quod vt iueantur, hunc locum velut fortissimum propugnaculum adhibent; quamuis & alia sint, quæ huc haud incommode facere videantur, vt illa Isaiæ, *Narra si quid habes vt iustificeris*; & ille Pauli ad Romanos, *Ore auresm confessionis ad iustitiam.* item ille Psalmo-

graphi, *Dixi, Confitebor aduersum me iustitiam meam, & tu remisisti iniquitatem peccatis meis.* item Apostoli Ioannis: *Si confiteamur nobis peccata nostra & fidelis est & iustus, vt remittat nobis peccata nostra, & emundet nos ab omni iniquitate.* At hoc nullus est apertior: quid enim est leprosus ad sacerdotes mittere, quam peccatores ad tribunal & aures Confessorum destinare, quibus peccata sua confiteantur & delicta deregant?

Ita, ostendite vos sacerdotibus. Hieronymus de alio leproso à Christo sanato, & eodem modo ad sacerdotes misso, ait à Christo leprosum ad summum sacerdotem destinatum, vt ei de mundatione rationem redderet, quo fideles edoceret, quam sacerdotio reuerentiam & honorem fideles exhibere oporteat.

S. Augustinus & Cyprianus Afer vterque, & magni nominis, addunt, quod quamuis sacerdos officio suo, peccati tramitem virtutis via derelicta, insistendo, deesset; non minorem tamen ei reuerentiam, & sacerdotio honorem deberi. Caiphas an non sceleratus erat & coram Deo abominabilis: tamen Dei eidem honorem exhibuit, coram illo respondere, cum vt iudicem admittere, illius furorem & indignationem perferre, denique sententiam ab illo pronuntiatam æquo animo recipere, quod summus esset Pontifex, non dubitauit. Scribae & Pharisei variis flagitiis erant cooperti, ac vitam ducebant hypocriticam, & mendacibus virtutum coloribus insignitam, eos tamen coluit Christus, eorumque statuta ac decreta quæ exactissime custodiri, *Omnia ergo, quæcumque dixerim vobis seruare & facite.* quoniam vero in hanc materiam incidimus, de honore sacerdotibus debito iam parumper loquendum erit.

Ostendit, inquit Cyrillus Alexandrinus, lex verus, quanto sacerdotes sint honore affiendi, cum in terræ promissionis distributione; simul agrorum & urbium diuisione, nullam Levitis & sacerdotibus portionem assignauit: sed sua Deus illos mensa reficere quodammodo, ac suo pane vesci voluit: quodammodo in aliis

inti-

intimos quosque ac familiarissimos, Principum mensæ cernimus adhiberi: adeo ut Sacerdotes nullam in temporalibus sortem nacti, vere Propheticum illud, velut symbolum sibi proprium, v. s. r. p. queant: Dominus pars hereditatis mea.

Sacerdotes regibus similes. Phil.

Vidus est Deus, Philone teste, Sacerdotes regibus honore ac maiestate æquiparasse, utpote quibus tot iura, privilegia, tributa, decimas, primitias, redemptionis primogenitorum concesserit. Ex his rebus liquet, inquit, iuxta legem iudicium Sacerdotes æquiparari honore ac maiestate regibus, siquidem illis tamquam Principibus conferri tributa imperat.

Gen. 47.

Tanti quoque Ægypti reges Sacerdotes & sacerdotium faciebant, ut licet Pharaon ab universa Ægypto tributum & vestigal exigeret, sacerdotum tamen agros exemerit, & immunitate donavit. In universa terra Ægypti quinta pars soluitur regibus, & factum est quasi in legem ab quo terra sacerdotali, qua liberta ab hac condicione fuit. Rationi igitur videatur consentaneum, Sacerdotes ut inter ceteros Christianos maxime honorentur, ac debito cultu afficiantur.

Ægyptij Sacerdotes colunt.

De iisdem Ægyptiis agens Plato, tanto eos Sacerdotes honore persecutos ait, ut à reliquo illos populo secernerent, ceteris hominum non adæquarent, imo velut aliorum caput ac principes suspicerent; unde scribit: Πρωτοι υιοι τοις εσπιουσι ομοδοτα τοις υιοις των Χωριων αποθεοποιουν.

Epitheta Sacerdotum quæ in Sacris litteris reperitur.

Gen. 1.

Gen. 1.

Porro Sacerdotibus dari solitus honor & reuerentia, euidenter colligi potest è titulis & nominibus, quibus eos sacra volumina honorant. Interdum namque Principes nuncupantur; de Apostolis namque primis Sacerdotibus, iam à multis retro annis cecinit Vates: Constitues eos principes super omnem terram; at principes qui cæteris principibus imperarent, & Regibus ac Monarchis leges præferberent: Sacerdoti quippe & nõ Regi dictum est: Ecce constituimus te super gentes & regna, ut euellas & dissipas, adifices & plantas.

In ipso Geneseos & mundi exordio, duo magna luminaria reperio à Deo condita, v-

nam maius ut præfset diei; & alterum minus, ut nocti. Idem ipse Deus in totius Ecclesie bonum & commodum, duo alia fecit luminaria, duas scilicet supremas dignitates instituit; Pontificiam scilicet & regiam: hæc quidem ut præsit nocti & tenebris rerum temporalium, illa vero ut diei rerum cælestium & spiritualium. Sacerdotium igitur læmen maius est, & regia dignitas minus.

Interdum quoque Sacerdotes Angeli appellantur. Hoc eis nomen imposuit Malachites in S. Scriptura Propheta: Labia Sacerdotum custodiunt scientiam, & legem requirent ex ore eius, quia Angelus Domini exaratum est. Atque ideo nonnulli Epistolæ D. Pauli interpretes, quorum nomen magni apud me ponderis & momenti, locum illum, 1. Cor. 11. Ideo debet mulier velamen habere super caput suum propter angelos, exponentes, aiunt per Angelos Sacerdotes intelligi debere, ut qui vitæ honestate ac morum puritate integritateque angelos debeant imitari.

Sacerdotes in S. Scriptura appellati Angeli. Malach. 2.

1. Cor. 11.

Exod. 22.

Sacerdotes dij sũt.

Matth. 10.

Luc. 10.

Ioan. 13.

Adhæc video illos sæpenumero deos dici, ut in illo Exodi loco: Applica illum ad deos, id est, sacerdotibus, & ibidem: diu non detrahes; id est, Sacerdotibus, & multo etiam in Psalmis manifestius: Ego dixi, dii estis & filij excelsum omnes, mei similes, & cæteris hominibus superiores, sunt scilicet Sacerdotes dij quidam terrestres, utpote qui reges excommunicatione feriant, peccata dimittant, inferorum ianuam occludant, indulgentias largiantur, dæmones pellant, cæli clauem gestent, morbos sanent, mortuos ad vitam reuocent, infinita denique patreat miracula; quid vero illis ad veram desit deitatem, quam mundos de nouo condere; diuino igitur honore afficiendi sunt, ut dij honorandi, non vero ut homines. Anne quid amplius dicere ausim? eosdem scilicet illos, quo Christus, honore afficiendos. hoc nempe ipse de illis testimonium dedit: Qui vos audit, me audit; & qui vos spernit, me spernit. Id est, Luc. 10. Quandoquidem Sacerdotes estis, eodem Ioan. 13. vos honore, quo me ipsum affici desidero, quicumque igitur Sacerdotem contemnit ac despicit, Christum contemnit: quicumque vero eum honorat, eique obedit, filium Dei, qui

Psal. 109.

Sacerdos etiam fuit in aeternum, secundum ordinem Melchisedech, honorat & colit.

Serm. 3. de
Epiphan.
Lib. 1. de
prouident.

Dignum obseruatum est, quod Chrysostomus & Saluianus Massiliensis, quantum ad lepra Mariae sororis Aaronis Pontificis notant. Murmurauerant ambo, nescio quam obrem, eamque nullius momenti, aduersus fratrem suum Moysen. quapropter Deum ad iracundiam prouocarunt, qui illam lepra foedissima percussit, ut illius crimen omnium pateret oculis, & publice appareret. Eiusdem quidem criminis reus erat Aaron, simul tamen in eum noluit plaga animaduertere: cuius rei haud alia reddi potest ratio, quam quod summus Sacerdos esset, quare ne illius ad populum honori quidquam decederet, visibili eum castigatione percutere noluit. Hinc igitur discant omnes Sacerdotum nauos regere, & omni ratione defectus illorum celare, cum Deus ipse eosdem patenti, & visibili lepra propalare noluerit.

Decret.
Gratian.
dist. 96. ca.
An scriptur.

Magnus ille Romanorum Imp. Constantinus, is, inquam, qui Niceno interfuit concilio, tanto Sacerdotes honore prosequeretur, ut dicere solitus sit, se, si fortasse Sacerdotem peccantem cernere contingeret, pallio eum suo cooperturum, ne quis alius peccantem videret. O tempora, o mores, o saecula nimium quantum a prioribus illis discrepantia! Ecce qui olim a Monarchis colebantur, hodie ab omnibus contemnuntur: soli hodie Sacerdotes ludibrio sunt, fannis excipiuntur, soli Monachi conuiuiis profcunduntur, sola peccata Ecclesiasticorum in conuiuiis & publicis conuentibus narrantur, & eum plausu excipiuntur.

Gen. 9.

Nunquam e sacris litteris eraderetur ingens illa Chamo inusta infamia, qui a Deo & patre maledictus & anathemate percussus fuit, quod patris verenda derexisset eiusque nuditatem derisisset: *Maledictus puer Chanaan, seruus seruorum erit fratribus suis.* Quo edocemur, eos qui patres quidam spirituales sunt, illudunt eorumque peccata detegunt, a Patre caelesti grauissima maledictione percuti.

Baccharius S. Augustini equalis, de honore Sacerdotibus deferendo exponit allegotice lugubria illa Dauidis verba, quibus Saulis exequias deplorauit: *Nolite annunciaré in Regibus, ne forte latentur, &c.* ne si inter incircumcisos clades illa generosi regis, & totius nobilitatis nunciatur, nobis illudant & subfannent. Huiusmodi milites ac duces aciei diuinae sunt Sacerdotes, quorum tanta non est perfectio, quin quoniam homines fragiles sunt, interdum delinquant; at non patitur Deus, eorum delicta inter saeculares & non circumcisos, id est, haereticos, divulgari, ne forte his auditis latentur, Ecclesia illudant, nosque exhibent.

Egregium hanc in rem exemplum adducit Matthei. Redemptor noster cum in Dominica Palmarum templum Ierosolymitanum ingressus esset, videretque abominandas quae Sacerdotes in eo peragerent. nundinationes; factus est funiculis flagello, ipse in eos animaduertere non dubitauit. Mirum fortasse cupiam videatur Dominum ipsum animaduersionem hanc peragere voluisse, & non potius Angelo cuidam commississe: at respondet S. Anacletus, ideo hoc factum, quod Sacerdotes essent, quorum castigandorum auctoritatem ac ius sibi soli Deus referuauit; nullus igitur in hos animaduertere praesumat, nisi singulari quodam a Deo precepto & instinctu fuerit impulsus. Itaque hinc facile colligere poteritis, Auditores, quanta sit Sacerdotij dignitas, maiestas & excellentia.

Aman ille Persa, superbia inflatus quam Esther, qui maxime & arrogans, viso, se vnum a ceteris purpuratis cum Rege Assuero ab Esther regina ad conuiuium inuitatum; ita superbiuit, ut apud suos se iactans diceret: *Regina quoz Esther, nullum alium vocauit ad conuiuium cum rege prater me, apud quam etiam cras cum rege pransurus sum.*

At quanto maior, & quanto felicior Sacerdotis fors est, quem Regum Rex Christianus, adeo exaltat, & ad tantam dignitatem non est sustollit, ut ipsa pontificis summi maiestas quoad dignitatem non sit maior, quam Sacerdotis alicuius communis. illius enim potestas um maior non nisi.

gram cu- non nisi in mystico Iesu Christi corpore, quod
 nō nisi in mystico Iesu Christi corpore, quod
 est Ecclesia apparet; huius vero in proprium,
 est Ecclesia apparet; huius vero in proprium,
 verum ac reale corpus illius extenditur: illa
 verum ac reale corpus illius extenditur: illa
 iurisdictionem possidet, hæc ordinem deno-
 rat. Iurisdictione quidem inæqualis est, at Pa-
 præ & sacerdotis simplicis idem penitus or-
 do est. Cæterum sacerdos cæli delirium est
 & intimus amicus, quem Ecclesia, quam
 formosa Esther repræsentat, singulis diebus
 ad mensam illam regiam, epulas illas Ange-
 licas, ad Sacramentum scilicet Eucharistiæ
 inuitat, in quo Regum Rex Christus non
 modo adest, vt simul inuitatus & conuiua,
 sed ipse met. cibus est & ferculum: *Caro mea
 vere est cibus.* Cum igitur Sacerdotes cæ-
 teris dignitate antecellant, præ cæteris etiam
 honor illis & reuerentia debet exhiberi.
 Quid ni: quos ipsi etiam Angeli honorant &
 colunt.

Apoc. 9. Ioannes cum in Apocalypsi sua Angelum
 vidisset, pedibus illius adoraturus, aduolui
 conabatur; at Angelus, cum sciret illum sa-
 cerdotio inuitatum esse, impediuit, ne quem
 honorem deferret, dicens: *Vide ne feceris, con-
 seruum enim tuum sum.* Non enim Sacerdotum
 est; honoribus afficere Angelos; sed è contra
 Angelorum, Sacerdotibus honorem deferre.
 Ecce non permittit Angelus, Sacerdotem si-
 bi honorem deferre, & hodie pro dolor! ho-
 biles à Sacerdotibus coli & honorari vo-
 lunt.

Cuium Ierosolymitanorum Spiritus san-
 ctus haud dubie mouebat corda, & excita-
 bat, vt vel asinam cui Christus insidebat,
 colerent, ramos præscissos eius pedibus
 prosternerent, vestes in viis substernerent,
 idque non aliam ob causam, quam quod
 illa totius vniuersi Dominum ac Regem ve-
 heret. Quanto maiori honore digni sunt Sa-
 cerdotes, quorum sacræ manus, thronus
 sunt Dei; linguæ, clauis cæli; illorum
 pectora, ineffabilis Sacramenti recondito-
 ria.

lib. 1. c. 8. Refert Iosephus in Antiquitatibus, Ale-
 xandrum Macedonem, concepto in vniuer-
 sos Iudæos, quod Dario hosti suo auxilium
 tulissent; odio, in terram Israel, eosdem de-
 leturum descendisse; sed tam tristi audito
 nuntio summum Pontificem; cum omni sa-

cerdotum turba, Pontificalibus ornamentis
 indutum eidem obuiam processisse. Quo vi-
 su Alexandrum equo descendisse, & (Deo il-
 lum commouente intrinsecus) genibus in
 terram prostratis eundem adorasse: suis vero
 ad rei nouitatem obstupescitibus respon-
 dit ille: *Non hunc adoro, sed Deum, cuius principa-*
tu sacerdotij sanctus est. Erubescant hic Chri-
 stiani, & discant sacerdotes quoslibet, ratio-
 ne ministerij, quo funguntur, summo esse
 honore afficiendos: idque exemplo Christi,
 qui quamuis perspectum haberet Sacerdo-
 tes hos impios & sacrilegos esse, honorem
 tamen exhibet, cum leprosos ad illos, velut
 ad veros lepræ iudices mittit: *Ita, ostendit*
vos sacerdotibus. Num. 27.

Videte quem etiam olim Sacerdotibus
 honorem exhiberi voluerit Deus, cum Moy-
 si diceret: *Tolle Iosue filium Nun, virum in quo*
est spiritus Dei, qui stabit coram Eleazaro sacer-
dote, ad verbum eius egredietur & ingredietur
ipse, & omnes filij Israel. Notate hic obedien-
 tiam, reuerentiam & honorem, quem olim à
 filiis Israël sacerdotio deferri voluit, cum ad
 minimum Sacerdotis aurum omnes & egre-
 di & ingredi, id est, omnibus in rebus obedi-
 re, iusserit.

Cordata illa Iudith, Sacerdotibus Bethu-
 liensibus persuadens, vt populum solaren-
 tur, & ad fortiter agendum incitarent, non
 ex aliis locis argumentum sumpsit, quam
 ab honore & reuerentia, quam vniuersa illis
 ciuitas deferebat, dicens: *Vos qui estis pres-*
byteri in populo Dei, & ex vobis pendet anima
illorum, ad eloquium vestrum corda eorum eri-
gite. quasi dixisset, populus, ecce, bellis ex-
 haustus, & laboribus fractus, tanto vos ho-
 nore colit, & tanta in animos eius vestra est
 potestas, vt si verbulo eidem animum addi-
 deritis, omnes velut à sopore & lethargo
 excitati, ad fortiter agendum se accincturi
 sint.

Plurane in hoc proposito necessaria? ne-
 quaquam, nimis siquidem prolixum fuimus,
 & etiam si verbis non expressissem, è sacris
 tamen literis nimis euidenter eruitur ho-
 norem Sacerdotibus deferendum: *In tota a-*
nima tua time Deum. & Sacerdotes illius san-
ctifica. Duo ecce ad salutem necessaria, ti-
 mere,

mere Deum, & sacerdotes honore afficere; quod & filius Dei hodie exemplo suo manifeste ostendit; decem leprosos ad illos mittens, & eorum respectu a lepra sanans. O miraculum inter cætera Messie miracula maximum!

1. 27. 1. Dilectus Domino Ioannes initio Evangelij de Christo loquens ait: *Erat lux vera, quæ illuminat omnem hominem:* inter cæteras lucis qualitates, & ob quas potissimum Dei filius lucis nomine vocatus est, est quædã, quam omnes ad oculum videmus: prius enim quam lumen & fax, penitus intermoriatur & exstinguatur, scintillas maiores effundit, luce splendidiore coruscet & rutilat. Optime hoc in Dei filium quadrat; ipse enim fax fuit, quæ in vitæ fine & morti proxima maiores radios effudit, magisque eluxit quam antea: quamdiu enim inter homines vixit, lumen semper effudit, tum docendo, tum miracula patrando. At dum morti proximus factus est, magis resplenduit, & rutilantius lumen effudit; tunc scilicet luculentam illam orationem habuit, quam cœnæ vocamus orationem a deo diuinam & admirabilem, ut præclarissima quæq; ingenia in admirationem trahat: tunc etiam diuinam illam panis & vini in corpus & sanguinem suum Transubstantiationem peregit in augustissimo Vener. Eucharistiæ Sacramento: tunc etiam Lazarum quatuordecim dies sepultum & putrescentem ad vitam resuscitavit, cuius miraculi splendor & maiestas

Christus
faci com-
paratus.

IESVS
Christus
morti p-
rimus
& maxi-
ma patra-
uit mira-
cula.

Scribarum & Phariseorum oculos ita offuscavit, eius ut gesta calumniari, traducere, eumque Messiam negare non dubitauerint. Denique circa vitæ vesperam novum hoc miraculum patrauit, quod modo præ manibus habemus; quo decem vna medela leprosos mundavit: olim quidem aliquos mundavit, verum eum vitæ facula & lychnus ad finem vergeret & propemodum exstinguere, maiores ei aculatus est flammæ, & octiduo vel deciduo priusquam mortem oppeteret, decem leprosos sanitati reddidit: quorum novem beneficij accepti immemores, nullas curatori gratias egerunt; sed solus decimus, medico supplex factus, beneficij collati magnitudinem agnoscens,

humiles illi gratias egit, eiusque laudes deprecavit: *Vnus autem ex illis, videns, quia mundatus est, regressus est cum magna voce magnificans Deum, & cecidit in faciem ante pedes eius gratias agens.*

O detestandam ingratitude! è decem luculentissimo beneficio donatis, & Ingratitudo tantum beneficij memor fuit. Tanto porro odio Romani ingratitude prosequantur, ut servus libertate donatus, & gratiam non agnoscens, iterum in servitutem abipi potuerit. Leges etiam civiles hereditatem in filium ingratum devolutam revocant & annullant: ipsa quoque animalia ferocissima ingratitude detestantur. In Lege etiam Mosæca cautum erat, ne victima Deo in gratiarum actionem oblata aut eiusdem caro in crastinum assereretur: quo docemur, gratiarum actionem nunquam esse in crastinum differendas, sed statim beneficio accepto persolvendas.

Noë Patriarcha, quamprimum ut diluvio finito Arca egressus, & tanto ereptus est discrimine, Arcam Deo erexit, sacrificia obtulit, & victimas in gratiarum actionem, quod sospitem se & incolumem præstitisset, immolavit: *Ædificavit autem Noë Altare Domino, & tollens de cunctis pecoribus & volucribus mundis obtulit holocausta super altare.* Erudire nos volens, ad singula quæ cælitus accipimus beneficia, Deo gratias agendas, & sacrificia laudis illi sacrificanda. Notandum porro est obtulisse Noachum pecora & volucres, easque mundas, ut ostenderet, in nostris gratiarum actionibus omnes tum corporis tum animæ facultates concurrere ac quasi contribuere debere, corporis scilicet quod pecunium & brutum est, animæ vero, quæ volucris instar sursum euolat; & imprimis victimas mundas requiri, id est, gratiarum actiones è corde sincero, & ab omni peccato alieno proficisci oportere.

In Leuitico etiam olim cautum fuit: *Sed pro gratiarum actione oblatio fuerit, offerent panes absque fermento.* Fermentum porro in litteris sacris pro peccato & malitia sumi solet: mystice autem denotatur, si quando Deo gra-

tiæ agendæ sunt, eique cor & intentio in sacrificium offerenda, ipsum ab omni peccati & flagitii fermento liberum esse debere: qui secus autem faxit, fermentatos Deo panes offert, & illæ victimæ immundæ sunt.

Saluator postquam mirabili quadam ratione quinque panes multiplicasset, fragmenta colligi iussit, ne quid periret: *Colligite fragmenta, ne pereant.* Quo erudimur, si quod à Deo beneficium recipimus, ipsum semper ob oculos habeamus, ac nullo non loco & tempore eiusdem recordemur. Hinc bene mihi dixisse visus est Seneca: *Qui grata beneficium accipit, primam eius pensionem soluit.*

Ingratus porro & beneficii accepti immemor mari mihi videtur simillimus, quod dulces fluviorum aquas semper recipit, saluginem tamen semper retinet. ita qui beneficio recepto ingratus est, semper malitiam reddit, alteriusque liberalitatem in sui ipsius exitium & ruinam conuertit, Oceanus est, qui salem ciicit, beneficiorum aquas assiduo admittens. Agro etiam euangelico eundem comparauero, qui postquam bonum in sinum frumentum admisisset, tempore messis zizaniis scatuit. Non absimilis etiam est Iudæ proditori, qui tor à Christo beneficiis receptis & gratis, tantum absuit, ut gratus existeret, illum vicissim coleret, & gratias haberet, ut etiam nefarie illum prodiderit, inque eius necem conspirarit. Denique nouem hosce leprosos optime imitantur, qui mundationis recepto beneficio, mundatorem non agnoscunt, beneficio hilares, in benefactorem ingrati. Adeo ut Christus admiratus dixerit: *Nonne decem mundati sunt & nonem ubi sum?*

O ingritudinem intolerabilem! O stuporem incredibilem! Ceterum duabus in rebus ingratitude consistit. Primo beneficiorum acceptorum obliuiscendo, deinde benefactorem offendendo, & pro beneficiis maleficia regerendo, quæ ingritudinis species maxime detestanda est. Atque hæc est ratio, cur veteres ingratum lunæ compararint, quæ cum omne suum à sole lumen mutuatur, eundem tamen offuscare & caligine innouere solet. dicere quoque

Imperat. quidam solebat, eo se ingratos erga benefactores gerere modo, quo rustici erga platanum patulis quidem frondibus luxuriantem, & ad umbram parandam idoneam, de quo ait Poeta,

Nobilis æstiuas platanus diffuderat umbras.

Plinius autem Italorum luxum & delicias miratur, quod ex alieno hanc arborem petierint orbe non aliam ob causam, quam ad umbram conciliandam: *Quis non iure, inquit, miretur arborem umbra gratia tantum, ex alieno petitam orbe?* Hæc igitur arbor postquam solares radios frondibus suis multos annos prohibuerit tandem scinditur, finditur, & diffingitur. Non aliter etiam ingratitude, cuius arbor hæc symbolum, cum benefactoribus agere solet: decem namque leprosis vnus tatum, & Samaritanus quidem, qui in benefactorem gratus existat.

Porro tres in Euangelio Samaritanos reperio qui laudem mercantur, imprimis illum qui viatorem illum in latrones delapsum, & saucium, equo impositum ad diuersorium deduxit. Deinde Samaritanam mulierem, quæ ciuos suos ad Christi cognitionem adduxit, ac denique hunc nostrum, qui sociis in ingratitude perseverantibus, solus in benefactorem gratus existit. Eruo hinc etiam solam vocationem ad salutem non sufficere, parum quoque esse religionem ingredi, vota emittere, nisi que deuincere, nisi ad finem vsque persevererit. Videas hic decem leprosos, qui accepto sanitatis munere à Christo, ingratos se ostendunt, cumque bene incepissent, in itinere defecerunt: *Multis quippe sunt vocati; pauci vero electi, & omnes qui monasteria ingrediuntur ut religiosam vitam ducant, cœli palatium non subibunt, ac qui ad finem vsque perseverant.*

Hæc scilicet humana fragilitas est ac miseria, omnes ecce leprosi bene incepere: magna enim fide omnes Christum inclamauerant, eiusque præcepto obediuerant, sed sanitate recuperata non perseverarunt. Nam confestim in ingritudinis peccatum delapsi sunt. Inter ceteras hominis miseriæ & hanc recenset Propheta Iob, quod nunquam

Petrou.
Arb.

Tres in 5.

Scriptura
laudantur
Samaritani.

Luc. 10.

Ioan. 4.

Vocatio
ad salutem
non sufficit.

Multi bene
incipiunt,
sed male finiunt.

Mat. 6.

Lib. 1. de

benef. 6. 22.

Ingratus

mar. com

paratus.

Mat. 13.

Ingratus

lunæ cō-

paratus.

quam in eodem permaneat. Quotnam reperire est, qui vitam honestam & sanctam inchoant, exordia habent religiosa, pia, admirabilia, sed quamprimum deficiunt, & in cæpto opere non perseverant.

Dan. 2.

Statua illa, quam in somnis olim vidit Nabuchodonosor, caput habebat aureum, pectus argenteum, femora ænea, tibias ferreas, & pedes luteos. Quænam hic varietas & gradaria commutatio; in auro exordium est, in luto & cæno desinit. fronti Colossi huius vitam multorum inconstantium & versatili-um inscriptam video, qui cum initio amore Dei æstuaissent & ardorem admirabilem præ se tulissent, paulatim deteriores facti, tandem misere in peccati cœnum delapsi sunt. Ieremias horum calamitatem deplorans lachrymans dicebat. *Filij Sion inclysi & amici auro purissimo, quomodo computati sunt in vasa testea, opus manuum figuli?*

Thren. 4.

Filij Sion inclysi & amici auro purissimo, quomodo computati sunt in vasa testea, opus manuum figuli?

Simile.

Bombyces, quamdiu viridibus victitant foliis, adeo teneri & delicatuli sunt, ut ad minimum cœli fragorem & tonitru perterreantur, & cœptum filandi opus interrumpentes sæpe numero emoriantur: ita & plurimi, viroribus assueti, id est, deliciis & voluptatibus indulgentes, adeo tenelli & molles sunt, ut si quando bonum aliquod opus cœperint, prima peccandi occasione oblata, & primo tentationis tonitru ingruente, à cœpto desistant, & vitiiis suis sæpe immoriantur. Hæc scilicet humanæ naturæ inconstantia est, & concionis meæ finis.

Epilogus.

Discite hinc igitur, Auditores, peccatum terribilissimum quoddam lepræ genus esse, & peccatores leprosos, ac decem hosce leproso- rum omnium aduersus Dei præcepta delinquentium imaginem gerere. Discite quoque legem leproso- rum à cæterorum hominum consortio sequestrasse, ut ostenderet fidelibus esse improborum qui leprosi quidam spirituales sunt, commercia velut noxia & damno- sa, fugienda. Discite quoque eadem opera, illos non nisi sacerdotes ad eundem sanari potuisse: quod euidentis documentum est, sacer- dotes potestatem peccatorum remittendorum habere, & huiusmodi lepræ iudicium illis commissum esse, è quo etiam confessio

auricularis adstrui potest. Discite denique sacerdotibus honorem deferre, quos ipse Dei filius honorandos censuit. Fugite adhuc ingratitude- nem, nolite imitari nouem illos leproso- sos, qui postquam à lepra mundati fuere, medico vix gratias agere dignati sunt; sed imitami- ni Samaritanum hunc, qui cum se miraculose mundatum cerneret, immortales mūdanti gratias agit, honorem defert, adorat. Tu quoque fac similiter.

Est namque rationi consentaneum, summe animarum medice: qui infinitis tibi nominibus deuincti sumus: tu scilicet toties animas nostras à peccati lepra mundasti, à te tot beneficia, dona, charismata, munera recepimus, ut qui eadem nolite agnoscere, ingratitude- nis sit arguendus. Fac, obsecro, Domine, nunquam ut nobis error hic imputetur, ac hocce in anima nostra vitium dominetur, vitium inquam execrandum, detestandum, omnium vitiorum maximum, Deo, hominibus, ipsis etiam brutis exosum. Nos vero, mundi Seruator, miseri illi leprosi sumus, iam inde ab utero matris turpi originalis peccati lepra infecti, deinde toto vitæ curriculo variorum peccatorum mortalium lepra inquinati; Tu vero spes nostra es, in te oculos coniciimus, ad te clamamus gementes & flentes, *Iesus præceptor miserere nostri*. Nostri igitur commiseratione tangere, ad sacerdotes, qui vicarij tui sunt in tribunali pœnitentiæ, nos destina, lepram nostram emunda, ut penitus purgati & mundati, in locum illum, quem nihil inquinatum subit, & in quo vera nostra beatitudo consistit, ingredi mereamur, ad quem nos deducere Pater & Filius & Spiritus

Sanctus dignentur.

A M E N.

DOMI-